

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm
Ju.17@regeringskansliet.se

Yttrande över utkastet till lagrådsremiss "Begränsningar av möjligheten att få uppehållstillstånd i Sverige"

Diakoner i Ryds församling i Linköpings domkyrkopastorat.

Diakoner i Ryd vill yttra sig över utkastet och vill med anledning av detta framföra följande:

Sammanfattning

Som diakoner i Ryds församling i Linköping arbetar vi dagligen för och med människor som har flytt från krig och kaos. Vi är vigda till att vara ett kärlekens tecken och en försvarare av dem som inte har en röst i samhället. Vår uppgift är att arbeta med, bredvid och för dessa människor. Vi är del av Kristi gemenskap på jorden och känner vårt ansvar för det som sker i samhället. Vi försöker att stå upp för och vårda ett folkrättsligt system som bl.a. står för det som är grundläggande rättigheter för människor på flykt.

Förslaget som ligger på bordet är resultatet av en alldeles för snabb och ogenomtänkt process, i en tid då eftertanke och analys av konsekvenser på lång sikt behövs mer än någonsin. Om det genomförs, riskerar förslaget att bryta mot Sveriges folkrättsliga förpliktelser. Det saknas även en analys av de kostnader förslaget kan innebära i framtiden, kostsamma ekonomiska, sociala och etiska kostnader.

Vi anser också att förslaget kommer att splittra det Svenska samhället och stigmatisera vissa grupper i samhället. Förslaget har enligt oss redan börjat förändra det offentliga samtalet och är på väg att befästa fördomar som finns hos delar av befolkningen.

Diakonernas sammantagna bedömning av förslaget är att införandet av tidsbegränsade uppehållstillstånd samt inskränkningar av möjligheter till familjeåterförening, kommer att leda till allvarliga konsekvenser för sammanhållning i Sverige och Europa. Förslaget innebär en avsevärd försämring av Sveriges humanitära standard.

Våra synpunkter:

5. Uppehållstillstånd för skyddsbehövande

Svenska kyrkan har, med bibeln som grund, en lång tradition av att särskilt betona rätten till skydd för människor. Vilka inte har någon annan möjlighet att leva sitt liv säkerhet och under humana omständigheter i sitt hemland. Vi som diakoner i Ryd anser att de som tvingas på flykt och inte kan återvända till sina hemländer, ska erbjudas en fristad i Sverige. Ålder, kön, funktionshinder (fysiska eller psykiska), social status eller liknande ska inte spela någon roll. Ingen ska heller diskrimineras med anledning av detta.

Vi anser att Sverige frångår denna linje om lagförslaget genomförs. Genom att permanent uppehållstillstånd endast beviljas de som har trygg anställning och boende. Detta utesluter, enligt oss, många flyktingar från möjligheten till permanent uppehållstillstånd, med alla konsekvenser det innebär. Anställning blir härmed mer betydelsefullt för ett permanent uppehållstillstånd än skyddsbehovet.

Vi som diakoner ser detta som förkastligt och inte värdigt ett land som profilerar sig som förkämpe för humanitärt handlande. Diakoner i Ryd vill med bestämdhet avstyrka förslaget.

5.2 Uppehållstillstånd för övriga skyddsbehövande

Lagförslaget utesluter de som är mest utsatta från skyddsbehov, människor som andra länder vägrar att ge hjälp och skydd. Att bortse från individuella behov, får aldrig ligga som grund till lagändring. Sverige har tidigare och även nu profilerat sig som en kämpe för humanitet och mänskliga rättigheter. Att överordnade organ oftast har den lägste gemensamma åsikten som norm betyder inte att vi måste göra det till lag i Sverige.

Avsaknaden av en konsekvensanalys och avindividualisering i lagstiftning ser vi utifrån vår Kristna utgångspunkt som stridande mot Guds universella lag där varje individ är unik, värdefull och värd att behandlas i enlighet med detta. Vi avstyrker därför förslaget där uppehållstillstånd enligt 5 kap. 1 § UtlL inte ska beviljas en utlänning som är övrig skyddsbehövande. Och där en sådan utlänning ska inte heller förklaras vara övrig skyddsbehövande.

5.3 Tidsbegränsade uppehållstillstånd

Redan nu ser vi att långa väntetider för uppehållstillstånd skapar osäkerhet, ångest och vid längre väntetid passivitet hos dem som vi träffar i vår församling. Det i sin tur leder till nedsatt fysisk och psykisk hälsa och frekventare besök hos hälsovården med alla dess konsekvenser.

Vi anser också att tidsbegränsningen kan bidra till minskad vilja att integrera. Osäkerhet och rädsla är enligt oss ger ingen stimulans, det gör att människor mår sämre. Då vi för länge sedan har avskaffat negativa stimuli som medel i skolan, varför ska vi då fortfarande använda dem inom migrationsområdet?

Svenska kyrkans diakoner i Ryds församling vill därför avstyrka förslaget som vill göra uppehållstillstånd, som beviljas en flykting eller en alternativt skyddsbehövande enligt 5 kap. 1 § Utl, tidsbegränsat.

5.4 Permanent uppehållstillstånd om utlänningen kan försörja sig

Anställning ska inte vara det som avgör ett permanent uppehållstillstånd, det bör istället vara skyddsbehovet. Förslaget gör att de som inte har god utbildning, språkkunskaper och arbetslivserfarenhet inte kommer att få permanent uppehållstillstånd.

6 Upphållstillstånd på grund av hinder mot verkställighet

Vår erfarenhet av flyktingar som finns kvar i Sverige på grund av hinder mot verkställighet är att en del av dem är statslösa. Gruppen har redan hamnat i en "administrativ djungel" där godtycke och lokala förhållanden bestämmer människors öden. I förslaget framkommer inte om det finns möjligheter för målgruppen att få permanent uppehållstillstånd när proceduren hamnar i "status quo" eller om personen kan försörja sig. Vi som diakoner i Ryds församling anser att det saknas anledning att särskilja gruppen från andra människor med skyddsbehov.

7 Familjeåterförening

Svenska Kyrkan väddar om olika möjligheter till att vara familj. I vår världsbild är en familj en kärleksfull enhet, där människor ska kunna känna gemenskap och trygghet. Därför anser vi, att de inskränkta reglerna gör att rätten till familjeåterförening mer eller mindre blir obefintlig. När familjer lever splittrade visar forskningen att den psykiska ohälsan ökar, för så väl vuxna som barn. Det påverkar barnens utveckling på ett oönskat sätt. En tre månaders regel är orealistisk och kommer att göra det näst intill omöjligt för ett stort antal flyktingar att hinna söka familjeåterförening. Bland annat kan det ta lång tid innan man får tag i sina anhöriga. Vi har också erfarenhet av att det kan finnas svårigheter att ordna med dokument och pass.

Konsekvensen av lagförslaget kan bli att fler kvinnor och barn riskerar att ta den farliga vägen över Medelhavet och förbi ett antal gränser, för att nå ett land där de känner sig trygga. På grund av redan tidigare åtgärder, som gör det omöjligt för flyktingar att ta sig in i landet genom säkra vägar, är anhöriginvandringen den enda möjligheten som är kvar för att på ett säkert och lagligt sätt rädda sin familj.

Vi anser också att alternativt skyddsbehövande bör ha samma rätt till familjeåterförening som flyktingar. Vi ser inte anledning att göra skillnad på människors rätt till skydd och trygghet på det viset. I EUs skyddsgrundsdirektiv sägs att alternativt skyddsbehövande bör beviljas samma rättigheter som flyktingar. Lagförslaget strider mot både artikel 8 i Europakonventionen och mot artikel 10 i FN:s barnkonvention. Vi anser att de brytdatum som angivits i lagförslaget inte bör användas. Samma möjligheter bör gälla för alla.

Diakoner i Ryd vill därför avstyrka förslaget.

7.3 Utvidgat försörjningskrav

Diakoner i Ryd anser att: "försörjningskravet som innebär ett krav på anknytningspersonen att kunna försörja både sig själv och den anhörige och att ha en bostad av tillräcklig storlek och standard för sig och den anhörige", kan leda till godtycklighet där inga exakta parametrar anges. Dessutom anser vi att personer som inte kan arbeta på grund av t.ex. ålder, sjukdom eller funktionsnedsättning kan ha större behov av närvaro av sina nära anhöriga. Vi anser därför att försörjningskrav för alla inte är ett humanitärt förslag. Enligt oss kommer många inte klara försörjningskraven och familjemedlemmar får då leva splittrade i olika delar av världen. Konsekvenserna är mänskligt lidande, psykisk och fysisk ohälsa.

Diakoner i Ryd avstyrker därför förslaget.

Avslutande reflektioner

Vi ser med oro på en utveckling i Sverige och resten av Europa som innebär direkta och indirekta försämringar av de grundläggande rättigheterna för människor på flykt. Vi anser att förslaget som nu ligger framför oss är en del av denna negativa utveckling.

Förslaget urholkar asylrätten. Genom att den villkoras, så att de människor med utbildning, goda språkkunskaper och som är i stunden för Sverige relevant, ges större möjligheter till att stanna i landet och att återförenas med sin familj. Det betyder att människor som befinner sig i en svagare position blir offer för förslaget. Utifrån ett kristet och humanitärt perspektiv är förslaget enligt oss inte lösningen för dem problem vi just nu möter.

Vi anser att förslaget försöker att stoppa skriket av en högljudd grupp och rädslan hos politiker för sänkta opinionssiffror. Vi inser att storlek på "flyktingvågen" som kom i andra delen av 2015 har överraskat regeringen och parlamentet. Samtidigt anser vi att längden av kriget kunde ha gett en antydan, om det som var på väg att hända. Vi kan redan se att en mer restriktiv migrationspolitik inte leder till att andra länder i Europa tar ett ökat ansvar. Vi ser däremot att andra länder skärper lagar och regelverk ännu mer.

Vi anser att innovation, kreativitet och solidaritet är bättre redskap än exkludering och själv behåll, när vi försöker att hjälpa dem som ber om hjälp, stöd och trygghet.

Hanna Johansson

Diakon

Svenska Kyrkan
Rydsförsamling
i Linköpings domkykopastorat

Paul Forssander

Diakon

Svenska Kyrkan
Rydsförsamling
i Linköpings domkykopastorat